

THỰC TRẠNG LÒNG GHÉP KỸ NĂNG CHUYÊN ĐỔI VÀ HOẠT ĐỘNG KHỞI NGHIỆP HỌC SINH, SINH VIÊN TẠI TRƯỜNG CAO ĐẲNG LÀO CAI

Hoàng Quang Đạt¹, Bùi Thị Thanh²

Tóm tắt

Với sự tiến bộ không ngừng của khoa học công nghệ và tốc độ phát triển nhanh chóng của nền kinh tế thì yêu cầu về tính toàn diện của đội ngũ lao động càng trở lên cấp thiết. Trường Cao đẳng Lào Cai với mục tiêu đến năm 2025 trở thành cơ sở đào tạo, cung cấp nguồn lao động chất lượng cao cho tỉnh Lào Cai cũng như cho các tỉnh miền núi phía Bắc. Nhà trường đã và đang thực hiện đồng bộ “lòng ghép đào tạo chuyên môn với đào tạo kỹ năng” trong hoạt động giảng dạy nhằm mục đích nâng cao chất lượng học sinh sinh viên, cung ứng cho tỉnh Lào Cai nguồn lao động chất lượng cao.

Bên cạnh kỹ năng chuyên đổi trong công tác giảng dạy thì hoạt động “khởi nghiệp cho học sinh sinh viên” đã được Đảng ủy, Ban giám hiệu nhà trường triển khai song song, coi đó là tiềm đề để nâng cao chất lượng đào tạo, quyết định đến sự phát triển chung của nhà trường.

Từ khóa: Kỹ năng, Khởi nghiệp, Kỹ năng chuyên đổi

1. Đặt vấn đề

Cuộc cách mạng Công nghiệp lần thứ 4 phát triển nhanh chóng và ảnh hưởng mạnh mẽ đến tất cả các nước trên thế giới, đặc biệt trong tình hình dịch bệnh covid 19 như hiện nay thì tính thực tiễn của cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ 4 lại càng được thể hiện rõ nét ở từng quốc gia, từng khu vực, từng ngành nghề và lĩnh vực kinh doanh. Với điều kiện môi trường làm việc ngày càng năng động, sáng tạo, nhiều doanh nghiệp trong quá trình tuyển dụng lựa chọn “kỹ năng

---

¹ Hoàng Quang Đạt - Hiệu trưởng trường Cao đẳng Lào Cai

² Bùi Thị Thanh - Chủ nhiệm CLB “Vườn ươm khởi nghiệp”

mềm” làm tiêu chí để đánh giá chất lượng của các ứng viên và nhân viên. Do vậy, để không tụt lùi và bắt kịp được với xu hướng phát triển chung của thế giới, đòi hỏi nền giáo dục Việt Nam phải có những thay đổi, đổi mới toàn diện trong công tác đào tạo giảng dạy, cung ứng cho xã hội đội ngũ lao động có chất lượng, đáp ứng được yêu cầu thực tiễn của các doanh nghiệp hiện nay.

Bên cạnh việc đào tạo kỹ năng chuyên đổi thì việc khơi dậy sự sáng tạo - khởi nghiệp cho học sinh, sinh viên là một trong những nhiệm vụ quan trọng của hệ thống giáo dục nhằm phát triển toàn diện cho mỗi cá nhân, là tiền đề để tạo đội ngũ lao động (có kiến thức, kỹ năng và khả năng sáng tạo) phục vụ cho công tác phát triển kinh tế - xã hội của đất nước.

Với mục tiêu sứ mệnh trở thành một cơ sở đào tạo chất lượng cao của tỉnh Lào Cai cũng như của cả nước, trường Cao đẳng Lào Cai trong những năm gần đây không ngừng đổi mới, thực hiện đồng bộ các giải pháp nhằm nâng cao chất lượng đào tạo nhằm phát triển toàn diện các kỹ năng cho học sinh sinh viên trong nhà trường.

2. Cơ sở lý luận

Trong Chiến lược Giáo dục (2019-2030) của UNICEF, liên quan đến Giáo dục và Phát triển kỹ năng cho người từ đủ 15 đến 18 tuổi, UNICEF đưa ra khuyến cáo về những thách thức toàn cầu - Khủng hoảng học tập và phát triển kỹ năng - Ước tính có tới 53% trẻ em đang không được phát triển các kỹ năng cần thiết cho học tập, cuộc sống, công việc và để trở thành những công dân tích cực của thế kỉ 21.

2.1 Kỹ năng chuyên đổi

“Kỹ năng chuyên đổi” dưới các thời kỳ khác nhau thì có quan điểm và ý kiến khác nhau.

Theo Rosenberg và các cộng sự³ (2012), kỹ năng chuyên đổi là những kỹ năng cơ bản (kỹ năng đọc viết, kỹ năng toán học, kỹ năng tư duy phân tích, kỹ

---

³ Rosenberg (2012), Basic employability skills: A triangular design approach. Education & Training, 54(1), 7-20

năng quản lý, kỹ năng lãnh đạo, kỹ năng giao tiếp, kỹ năng công nghệ thông tin, kỹ năng phân tích hệ thống và đạo đức nghề nghiệp).

Trong nghiên cứu của Ramos⁴ (2013) đã chỉ ra rằng, kỹ năng chuyển đổi là những kỹ năng chung, các kỹ năng này được sử dụng trong rất nhiều công việc khác nhau như kỹ năng lãnh đạo, kỹ năng giải quyết vấn đề,...

Như vậy, Kỹ năng chuyển đổi có thể được hiểu là:

*“Các kỹ năng chung phổ biến ở nhiều ngành, nghề khác nhau người lao động có thể áp dụng khi chuyển đổi bất kỳ nơi làm việc, vị trí việc làm nào đều có thể áp dụng hiệu quả ngoại trừ các kỹ năng kỹ thuật/chuyên môn đặc thù của ngành, nghề thì những kỹ năng chung đó gọi là những Kỹ năng chuyển đổi”*⁵.

“Kỹ năng chuyển đổi” được giáo dục và định hình sớm cho người học ngay từ những bậc học đầu tiên. Gia đình và môi trường xã hội có tác động trực tiếp đến quá trình hình thành kỹ năng này. Tuy nhiên, trong quá trình đào tạo nghề nghiệp, cần thiết phải đầu tư đúng mức để hình thành và phát triển các “kỹ năng chuyển đổi” để người học có thể thích nghi và làm việc đạt hiệu quả cao.

2.2 Khởi nghiệp

Theo từ điển tiếng Việt “khởi” có nghĩa là “Bắt đầu, mở đầu một việc gì”; “nghiep” có nghĩa là “nghề làm ăn, sinh sống” – nghề nghiệp, sự nghiệp. Như vậy, “khởi nghiệp” được hiểu là việc một cá nhân hay một doanh nghiệp bắt đầu một nghề nghiệp, một sự nghiệp mới nào đó.

Khởi nghiệp không nhất thiết là phải trong lĩnh vực kinh doanh, khởi nghiệp có thể trong lĩnh vực khoa học nghiên cứu, kỹ thuật,... hay đơn giản là một người thực hiện ước mơ của mình. Khởi nghiệp chính là quá trình tạo ra một lĩnh vực hoạt động mới cho một cá nhân hoặc một nhóm người. Khởi nghiệp thành công mang lại rất nhiều giá trị cho bản thân người chủ sự và nhiều lợi ích cho xã hội, cho người lao động.

---

⁴ Ramos (2013), “Wages and skills utilization: effect of broadskills and generic skills on wages in Singapore”, International Journal of Training and Development, 17(2), 116–34.

⁵ National Research Council (2012), Education for Life and Work: Developing Transferable Knowledge and Skills in the 21st Century. Washington, DC: The National Academies Press. <https://doi.org/10.17226/13398>.

3. Kết quả nghiên cứu

3.1 Thực trạng lồng ghép “kỹ năng chuyển đổi” trong giảng dạy

Trong những năm vừa qua, dựa trên yêu cầu của xã hội, đặc điểm đối tượng sinh viên học sinh, đặc điểm nghề đào tạo cũng như hệ thống cơ sở vật chất trang thiết bị, nhà trường đã và đang không ngừng đổi mới, hoàn thiện chuẩn đầu ra cho các ngành đào tạo. Tùy thuộc vào đặc điểm nghề đào tạo mà “kỹ năng chuyển đổi” được xây dựng thành mô đun môn học riêng hoặc được lồng ghép trong nội dung giảng dạy của từng môn học.

Hoạt động chuyển đổi, lồng ghép kỹ năng mềm vào trong giảng dạy được nhà trường tiến hành thí điểm ở một số khoa với đặc điểm nghề đào tạo khác nhau nhằm đánh giá mức độ và tính hiệu quả trước khi nhân rộng trong toàn trường.

Với nhận thức “muốn đào tạo nguồn lao động chất lượng cao trước hết phải đào tạo đội ngũ giảng viên đạt chuẩn”. Trong thời gian qua nhà trường có rất nhiều các hoạt động nhằm nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên như: Đối với nghề trọng điểm 100% cán bộ giảng viên được tham gia lớp đào tạo về trình độ ngoại ngữ; được tham gia các lớp tập huấn, rèn nghề (tham gia khóa học tập huấn tiêu chuẩn nghề du lịch VTOS, có 8 tuần tham gia tập huấn cho từng vị trí chức danh công việc tại doanh nghiệp mà giảng viên đang đảm nhận giảng dạy, tham gia học hỏi kinh nghiệm tại các cơ sở giáo dục nghề nghiệp khác, cử giảng viên tham dự các kỳ thi đánh giá kỹ năng nghề quốc gia,...).

Tuy nhiên, trong quá trình triển khai thực hiện lồng ghép kỹ năng chuyển đổi vào trong giảng dạy nhà trường gặp phải một số khó khăn sau:

- Để có thể giảng dạy “kỹ năng chuyển đổi” đòi hỏi sinh viên học sinh phải có năng lực nhất định để tiếp thu. Trong khi đó, một phần không nhỏ sinh viên học sinh của nhà trường nói riêng và trong hệ thống Giáo dục nghề nghiệp tại các tỉnh lẻ nói chung có đầu vào là học sinh tốt nghiệp trung học phổ thông, không đồng đều nên việc tiếp thu kiến thức, kỹ năng có những hạn chế nhất định;

- Việc rèn luyện “kỹ năng chuyển đổi” là cả một quá trình dài, không thể gói gọn trong ngày một ngày hai, hay trong một môn học nào đó, mà “kỹ năng

chuyển đổi” được hình thành ngay từ môi trường sống, trong thói quen hàng ngày của các em. Trong khi ở các tỉnh lẻ, phần lớn lượng sinh viên học sinh đều là con em dân tộc thiểu số, với trình độ dân trí thấp, đời sống kinh tế gặp nhiều khó khăn, nhận thức về “kỹ năng chuyển đổi” là chưa có;

- Học sinh sinh viên chưa có thái độ tích cực trong học tập, vẫn bị chi phối bởi: tâm lý e ngại; thiếu tự tin; nguồn tài liệu; cơ sở vật chất trang thiết bị của nhà trường còn hạn chế.

Để khắc phục những khó khăn trên, nhà trường đã thực hiện rất nhiều các biện pháp nhằm xây dựng một môi trường tốt nhất có thể cho việc chuyển đổi “kỹ năng chuyển đổi” vào quá trình giảng dạy (các biện pháp nhằm nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên và học sinh, đầu tư cơ sở hạ tầng phục vụ cho việc giảng dạy và học tập, làm tốt công tác kết nối giữa học sinh sinh viên, gia đình với nhà trường thông qua kênh giáo viên chủ nhiệm, ...).

3.2 Thực trạng hoạt động khởi nghiệp học sinh sinh viên

Xuất phát từ mục tiêu cung cấp nguồn lao động chất lượng cao, đáp ứng được yêu cầu của doanh nghiệp, phục vụ cho công tác phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh Lào Cai. Trường Cao đẳng Lào Cai nhận thấy khơi nguồn sáng tạo - khởi nghiệp cho học sinh sinh viên là cách thức ngắn nhất, là cuộn nguồn cốt lõi cho việc đào tạo tính toàn diện của đội ngũ lao động. Được sự quan tâm, chỉ đạo của các lãnh đạo sở ban ngành, trong quá trình hoạt động, bên cạnh việc đào tạo chất lượng, nhà trường luôn quan tâm, cố gắng để xây dựng môi trường khởi nghiệp cho học sinh sinh viên trong nhà trường:

- Ban hành các văn bản chỉ đạo, hướng dẫn hoạt động sáng tạo - khởi nghiệp cho toàn thể học sinh sinh viên cũng như cán bộ trong nhà trường: Kế hoạch và triển khai đề án “Hỗ trợ học sinh, sinh viên khởi nghiệp đến năm 2025”;

- Thành lập câu lạc bộ “Vườn ươm khởi nghiệp”, khuyến khích các khoa hỗ trợ cho học sinh, sinh viên thành lập các câu lạc bộ;

- Xây dựng quỹ tài chính, tạo nguồn kinh phí nhằm khuyến khích, hỗ trợ học sinh sinh viên sáng tạo - khởi nghiệp (Bước đầu dự kiến 1 tỷ từ việc sử dụng ngân sách của nhà trường);

- Tổ chức tập huấn kỹ năng, nghiệp vụ công tác đoàn cho các Cán bộ đoàn và phát động cuộc thi và tổ chức cuộc thi “Ý tưởng khởi nghiệp học sinh, sinh viên giáo dục nghề nghiệp” – Startup Kite năm 2020;

- Mời cựu sinh viên học sinh thành đạt đến giao lưu, chia sẻ kinh nghiệm;

- Là cầu nối kết nối giữa doanh nghiệp với học sinh sinh viên.

Tuy nhiên, tất cả các hoạt động sáng tạo - khởi nghiệp của học sinh sinh viên mới chỉ trong giai đoạn đầu của quá trình thực hiện, chưa thực sự hình thành được môi trường sáng tạo - khởi nghiệp cho học sinh sinh viên. Nguyên nhân do:

- Đa số học sinh sinh viên là người dân tộc thiểu số, vùng khó khăn, trình độ dân trí nhận thức thấp;

- Đội ngũ giáo viên chưa được tham gia nhiều các khóa đào tạo, tập huấn, bồi dưỡng kiến thức về khởi nghiệp;

- Điều kiện cơ sở vật chất phục vụ cho hoạt động sáng tạo - khởi nghiệp còn hạn chế;

- Việc kết nối giữa doanh nghiệp với học sinh sinh viên mới chỉ dừng lại ở việc hỗ trợ về mặt chuyên môn, nguồn hỗ trợ về mặt kinh phí chưa có.

4. Giải pháp và kiến nghị

4.1 Trong công tác lồng ghép “kỹ năng chuyển đổi” vào hoạt động giảng dạy

- Thực hiện đồng bộ việc lồng ghép “kỹ năng chuyển đổi” trong hoạt động giảng dạy giữa các cơ sở giáo dục nghề bằng cách xây dựng bộ tiêu chí đánh giá kỹ năng chuyển đổi phù hợp với đặc thù từng nghề;

- Xây dựng bộ tiêu chí đánh giá và cấp giấy chứng nhận cho học sinh sinh viên có “kỹ năng chuyển đổi”. Sơ tuyển hồ sơ là bước đầu tiên trong quá trình tuyển dụng lao động của doanh nghiệp. Tuy nhiên, thực tế hiện nay cho thấy trong công tác sơ duyệt hồ sơ các doanh nghiệp rất khó trong việc nhận biết, phân biệt

giữa người lao động có nhiều “kỹ năng chuyển đổi” với người lao động ít “kỹ năng chuyển đổi” do đó dễ dẫn đến việc bỏ sót, chọn sai nhân tài;

- Hỗ trợ kinh phí giúp trường xây dựng đồng bộ các trung tâm thực nghiệm cho tất cả nghề đào tạo của trường.

4.2 Trong hoạt động khởi nghiệp học sinh sinh viên

Hỗ trợ trường trong việc xây dựng không gian khởi nghiệp cho học sinh sinh viên:

- Tổ chức thường niên sân chơi sáng tạo - khởi nghiệp cho học sinh sinh viên thông qua các cuộc thi;

- Tổ chức các buổi tập huấn, tuyên truyền hoạt động sáng tạo - khởi nghiệp cho học sinh, sinh viên;

- Kết nối, xây dựng các quỹ hỗ trợ học sinh sinh viên khởi nghiệp;

- Là cầu nối giữa các doanh nghiệp với học sinh sinh viên trong hoạt động khởi nghiệp;

- Hỗ trợ triển khai một vài dự án khởi nghiệp để tạo động lực thúc đẩy hoạt động khởi nghiệp học sinh sinh viên trường Cao đẳng Lào Cai.

5. Kết luận

Việc xác định mục tiêu và phương thức thực hiện của Trường Cao đẳng Lào Cai là hoàn toàn phù hợp với điều kiện thực tiễn, yêu cầu và xu hướng phát triển chung của toàn xã hội. Trong quá trình lồng ghép “kỹ năng chuyển đổi trong công tác giảng dạy và hoạt động khởi nghiệp học sinh sinh viên, dưới sự chỉ đạo sát sao của Ban giám hiệu nhà trường đã tạo nên sự thành công được thể hiện qua chất lượng đầu ra của học sinh sinh viên, đánh giá của nhà tuyển dụng đối với học sinh sinh viên của nhà trường. Tuy nhiên bên cạnh những kết quả đạt được vẫn còn tồn tại, hạn chế. Để khắc phục và phát triển toàn diện cần có sự phối hợp, giúp đỡ giữa sở ban ngành, nhà trường, các doanh nghiệp.

Tài liệu tham khảo

[1] Rosenberg (2012), Basic employability skills: A triangular design approach, Education & Training, 54(1), 7 – 20.

[2]Ramos (2013), “Wages and skills utilization: effect of broadskills and generic skills on wages in Singapore”, International Journal of Training and Development,17(2), 116 - 34.

[3] National Research Council (2012), Education for Life and Work: Developing Transferable Knowledge and Skills in the 21st Century, Washington, DC: The National Academies Press. <https://doi.org/10.17226/13398>.

[4] khoinghiep.org.vn